
DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS COL·LECTIUS DELS POBLES

BARCELONA 1990/1998

MANIFEST ELECTORAL DE L'ALIANÇA LLIURE EUROPEA

BARCELONA 2004

Barcelona, gener de 2007

**DECLARACIÓ
UNIVERSAL DELS
DRETS COL·LECTIUS
DELS POBLES**

BARCELONA 1990/1998

**MANIFEST
ELECTORAL
DE L'ALIANÇA
LLIURE EUROPEA**

BARCELONA 2004

TAULA DE CONTINGUTS

EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ	9
---	---

DECLARACIÓ UNIVERSAL

DELS DRETS COL·LECTIUS DELS POBLES

BARCELONA 1990/1998	23
Preàmbul.....	25
Preliminars.....	28
Títol I. Dels pobles i nacions.....	29
Títol II. Dels drets nacionals dels pobles.....	30
Títol III. Dels drets internacionals dels pobles	32
Títol IV. Dels drets dels membres dels pobles.....	34
Títol V. Disposicions transitòries	35
Títol VI. Clàusules finals	36

MANIFEST ELECTORAL

DE L'ALIANÇA LLIURE EUROPEA

BARCELONA 2004	39
Sobirania, justícia social, subsidiarietat.	
Cap a una Europa de la diversitat	41
I. L'Europa de la diversitat	
(una Europa multicultural de pobles, llengües i identitats).....	46
II. L'Europa dels ciutadans (democràcia, dimensió social, drets)....	47
III. Per a una Constitució Europea	49
IV. Un planeta més segur per als nostres fills i filles	51

EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ

L'autodeterminació és la facultat essencial dels pobles a decidir lliurement el seu estatus polític, econòmic, social i cultural, i ha esdevingut una de les principals normes de les relacions internacionals del món contemporani, fet que queda palès en la seva consideració de *ius cogens*; és a dir, norma de dret imperatiu que ha de ser obeïda sempre.

D'aquesta manera, podem definir el dret a l'autodeterminació com un principi de la política internacional pel qual un poble té dret a decidir lliurement l'estatus jurídicopolític del qual es vol dotar en virtut de la seva sobirania consubstancial.

El dret a l'autodeterminació és considerat per l'Organització de les Nacions Unides (ONU) com un principi fonamental dels drets humans, tal com recull l'article primer del seu document fundacional, la *Carta de les Nacions Unides* (1945): «Fomentar relacions d'amistat entre les nacions basant-se en el respecte del principi de la igualtat de drets i el d'autodeterminació dels pobles, i prenent les mesures adequades per enfortir la pau internacional».

Els orígens: de l'Edat Moderna al món contemporani

El concepte del dret a l'autodeterminació neix a la segona meitat del segle XVIII en la maduresa de la Il·lustració, emmarcat en la crítica al sistema polític i econòmic de l'absolutisme. Precisament l'evolució del concepte d'autodeterminació és un factor clau per marcar el trencament entre l'edat moderna i la contemporània, en esdevenir una eina bàsica per justificar el desmantellament dels vells imperis europeus i l'aparició de nous estats des de final del segle XVIII.

La declaració d'independència dels Estats Units d'Amèrica (EUA) de 1776 és el primer document polític en què l'autodeterminació apareix de forma implícita com a element per justificar la decisió d'unes colònies d'acabar la seva subordinació a la metròpoli, en aquest cas el Regne Unit. Amb la Revolució Americana, per primera vegada un territori assoleix la seva emancipació emparant-se en la necessitat de decidir sobre la seva forma d'organització econòmica, social i política, que dóna lloc a un precedent clau per a posteriors processos d'alliberament nacional.

Amb la Revolució Francesa, iniciada el 1789, l'autodeterminació pren un nou impuls, sobretot a partir del debat en el si de l'Assemblea Nacional sobre com s'havia d'estendre la revolució a nivell internacional. Precisament, una de les principals aportacions d'aquest debat és el concepte de sobirania nacional, atribuït a Emmanuel Joseph Sieyès (1748-1836), segons el qual la legitimitat del poder polític rau en la nació —el conjunt dels ciutadans i ciutadanes— representada a través d'un parlament. D'aquesta manera, es comencen a laminar els fonaments de les monarquies absolutes, sostingudes a partir d'un teòric origen diví del monarca que li atorga un poder il·limitat en l'exercici de les seves funcions.

Entre altres revolucionaris francesos també cal destacar la figura de Lazare Nicolas Carnot (1753-1823), qui defensa la voluntat lliurement expressada per la majoria d'habitants d'un poble com a via per incentivar l'expansió del procés revolucionari a altres territoris. D'aquesta manera, en el tombant dels segles XVIII i XIX apareixen dos importants principis, la sobirania nacional i el respecte a la voluntat popular, com a bons complements al concepte d'autodeterminació recentment formulat.

Ressorgiments nacionals

L'herència liberal aportada per la Revolució Francesa protagonitza, conjuntament amb el procés d'industrialització, un seguit de transformacions a nivell econòmic, social i polític que sacsegen l'Europa del segle XIX. En aquesta conjuntura sorgeix el romanticisme, un moviment estès per tot el

continent amb característiques molt diverses i a vegades contradictòries, però que tenen el nexa comú del foment de la llibertat de l'esperit, dels valors culturals i sobretot l'enaltiment del sentiment nacional. D'aquesta manera, el romanticisme és un dels principals inductors del desvetllament de la consciència nacional de pobles minoritzats a l'Europa del segle XIX.

En consonància amb el context europeu, Catalunya desenvolupa un moviment cultural propi, la Renaixença, caracteritzada per la voluntat per part de l'elit intel·lectual de recuperar els signes d'una identitat nacional que les classes populars no han abandonat mai. Amb una important tasca de revalorització de l'ús del català com a llengua literària, de recuperació de la memòria històrica del país i de difusió de la cultura catalana, la Renaixença juga un paper destacat en el naixement del catalanisme polític.

Aquesta etapa de desvetllament nacional es tradueix al llarg de la primera meitat del segle XIX en diferents onades revolucionàries que culminen amb el primer gran procés d'independència de les colònies espanyoles i portugueses a Amèrica i dels territoris dels antics imperis europeus (Grècia el 1821, Sèrbia i Montenegro, i Bèlgica el 1830, moviments independentistes fracassats a Polònia el 1830 i la proclamació d'independència d'Hongria el 1848, liquidada pels imperialistes austríacs un any més tard).

Durant la segona meitat del segle XIX, el despertar nacional pren una nova expressió amb els processos de reunificació alemany i italià. En aquest context apareix un dels principals teòrics de l'autodeterminació, Pasquale Stanislao Mancini (1817–1888), autor de *La nacionalitat com a font de dret de la gent* (1851), obra que esdevé la doctrina jurídicopolítica del Risorgimento italià i que contribueix a difondre el concepte pels centres liberals i revolucionaris del continent.

A Catalunya apareixen les primeres aportacions en aquesta línia des del catalanisme. Josep Narcís Roca i Farreras (1830–1891), Valentí Almirall (1841–1904) i més tard Antoni Rovira i Virgili (1882–1949) són els principals teòrics del catalanisme d'esquerres i el qüestionament de l'encaix de

Catalunya en el si de l'Estat espanyol. Roca i Farreras és el primer a parlar de nacionalisme català i de Països Catalans, que lliga de forma indissociable la justícia social i l'alliberament nacional, mentre que Almirall es mostra com un ferm defensor d'unes relacions d'igual a igual entre Catalunya i Espanya en el marc d'una república federal. L'obra de Rovira i Virgili, a cavall dels segles XIX i XX, aprofundeix la dels seus predecessors i dona lloc al catalanisme polític modern, que manté la unitat entre el progrés social i el desenvolupament nacional i, sobretot, defensa la democràcia com a única via vàlida per avançar cap a la llibertat nacional.

La Revolució Russa i la doctrina Wilson

En el tombant del segle XIX al XX el dret a l'autodeterminació comença a formar part dels debats del moviment socialista, principalment als imperis austrohongarès i rus. El Partit Obrer Socialdemòcrata Rus, en el programa aprovat pel Congrés de 1903, reivindica el dret a l'autodeterminació de totes les nacions que componen l'Estat rus, i la declaració del Congrés bolxevic de 1913 precisa que aquest dret no es refereix solament a l'autonomia sinó que es concreta en el dret a la separació i a la constitució en estats independents. Precisament, aquesta tesi és rebutjada rotundament per la fracció menxevic, i a nivell internacional pel sector de Rosa Luxemburg (1871–1919). En aquesta discussió, Vladimir Il'jic Lenin (1870–1924) dona suport teòric a les posicions oficials bolxevics a través de la sèrie d'articles *Del dret dels pobles a l'autodeterminació* (1914).

Tot aquest debat conclou una setmana després de la presa del poder per part dels bolxevics. El 1917 el Consell de Comissaris del Poble estableix en la *Declaració dels drets dels pobles de Rússia* el dret a la lliure determinació, sense excloure la separació i la constitució en estats independents dels diferents territoris que fins al moment actuaven sota la coordinació del Partit Comunista de la Unió Soviètica i que a partir del 1922 configuraran la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (URSS).

Paral·lelament, la lluita entre els vells imperis absolutistes i les principals potències colonials en la Primera Guerra Mundial ajuda els EUA a promoure el dret a l'autodeterminació lligat al plebiscit com a via per garantir la llibertat d'un poble. Així, el president dels EUA, Woodrow Wilson (1856-1924), fixa l'assumpció del dret a l'autodeterminació com una de les premisses per participar en la Primera Guerra Mundial al costat de França i el Regne Unit, condicions conegudes com «Els catorze punts de Wilson».

D'aquesta manera es posen les bases del procés de descolonització. Malgrat això, cal destacar que l'accés a la independència no té capacitat per trencar el lligam econòmic de les excolònies amb les seves antigues metròpolis, a causa que la llarga dependència colonial ha impedit desenvolupar una estructura econòmica autònoma.

Tot i això, la conseqüència més rellevant rau en el fet que l'autodeterminació passa a ser una norma internacional plebiscitària, amb la voluntat d'assegurar una solució pacífica als conflictes. Aquesta voluntat es veu reforçada amb la creació de la Societat de Nacions, el 1920, organització supraestat amb la voluntat de fomentar les relacions internacionals, tot i que la seva capacitat d'incidència queda migrada quan els EUA decideixen no entrar-hi en no ratificar el tractat de Versalles, de 1919. Malgrat això, l'acceptació de l'autodeterminació per part de la Societat de Nacions representa la institucionalització d'aquest concepte per primer cop a nivell internacional, i estableix un precepte legislatiu a reivindicar per nacions i pobles minoritzats.

Així, l'anomenada doctrina Wilson cristal·litza amb la creació d'una dotzena de nous estats al centre i l'est d'Europa sorgits del desmembrament dels imperis austrohongarès, otomà i rus: Finlàndia, Letònia, Lituània, Estònia, Txecoslovàquia, Iugoslàvia, Àustria, Hongria, Polònia i Turquia. L'aparició de tot aquest estol de nous estats incentiva nous moviments d'alliberament nacional, en què destaca Irlanda, que es proclama independent el 1919 i és reconeguda pel Regne Unit el 1921 a través del *dominion status*, que dona lloc a l'Estat Lliure Irlandès.

En el cas català, a l'inici del segle xx es produeixen les primeres proclames independentistes, com la del Sindicat Agrícola de Trullars, al Rosselló (1902), i la del periòdic *Fora grillons!*, de la comunitat catalana de Santiago de Cuba (1906). Després d'aquestes primeres manifestacions, i ja en el marc de la Mancomunitat de Catalunya (1914) –primera institució d'autogovern d'ençà del Decret de Nova Planta–, cal destacar el naixement de les primeres organitzacions pròpiament independentistes (separatistes en el llenguatge de l'època), com la Federació Democràtica Nacionalista (1919) i Estat Català (1922), liderades per Francesc Macià (1859–1933), i entremig la valenciana Joventut Nacionalista Obrera (1921), que sota doctrina leninista propugna la creació d'un Estat Valencià de la classe obrera, que és un primer reflex de la influència de la Revolució Russa en les esquerres dels Països Catalans.

La dictadura de Primo de Rivera, que dissol la Mancomunitat de Catalunya el 1925, aguditza la crisi de l'estat liberal espanyol alhora que cohesiona l'oposició democràtica entorn d'un programa republicà, de reformes socials i de respecte a la identitat nacional. És en aquest marc que el 1931 es funda Esquerra Republicana de Catalunya, com a confluència i síntesi d'una bona part de l'ampli espectre del catalanisme d'esquerres (republicà, federal, obrerista, socialista, independentista...). Esquerra adopta com un dels seus principis bàsics el dret a l'autodeterminació del poble català i protagonitza els únics actes de sobirania nacional d'ençà de 1714: la proclamació de la República Catalana el 14 d'abril de 1931 i la proclamació de l'Estat Català el 6 d'octubre de 1934.

El procés de descolonització del Tercer Món

El drama global que significa la Segona Guerra Mundial incentiva el 1945 la transformació de la Societat de Nacions en un projecte més ambiciós: l'Organització de les Nacions Unides (ONU), organització intergovernamental de caràcter mundial que té per finalitat mantenir la pau; promoure la cooperació econòmica, cultural, social i humanitària; garantir la seguretat dels estats basant-se en els principis d'igualtat i autodeterminació, i vetllar pel respecte dels drets humans.

El dret a l'autodeterminació no esdevé una mera declaració de principis com succeí amb la Societat de Nacions, ja que l'aplicació del principi d'autodeterminació té lloc amb l'intens procés de descolonització de la postguerra. En aquest sentit, l'ONU reconeix el dret a l'autodeterminació des dels seus inicis a través del document fundacional, la *Carta de les Nacions Unides* (1945). Al marge d'aquest fet, cal remarcar la inclusió del principi de l'autodeterminació en la *Declaració Universal dels Drets Humans* (1948), que va tenir lloc a l'Assemblea General de l'ONU de 1951. Des d'aquests moments, l'ONU planteja la necessitat de posar fi al colonialisme en totes les seves formes i manifestacions i garanteix a tots els pobles el dret a l'autodeterminació com a salvaguarda inalienable per la completa llibertat, per l'exercici de la seva sobirania i per la integritat del seu territori nacional.

El 1966 l'ONU dona un nou pas endavant en l'aplicació del dret a l'autodeterminació, en aprovar a través de la seva Assemblea General el Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics, en què remarca en el seu article primer que «tots els pobles tenen dret a l'autodeterminació» i es crea un protocol facultatiu en què es defineix el principi d'autodeterminació sota un context de societat democràtica.

Finalment cal destacar la *Carta Internacional dels Drets Humans* (1966), que recull els principals textos aprovats per l'ONU, que defineixen els drets inalienables de totes les persones, inclòs el dret a l'autodeterminació.

Malgrat la tasca desenvolupada per l'ONU, paral·lelament a la desaparició progressiva del colonialisme tradicional apareix un nou sistema de submissió dels països en vies de desenvolupament. Aquesta nova forma d'imperialisme es fonamenta en una teòrica independència dels estats dominats quan realment estan controlats a través de la subordinació econòmica i el suport a règims polítics —moltes vegades dictatorials— afins als interessos de les principals potències mundials.

D'aquesta manera, el 1976 se celebra a Alger una trobada de representants de la societat civil de diferents pobles i nacions sense estat per denun-

ciar i intentar pal·liar aquesta nova realitat. En el marc d'aquesta reunió, es redacta la *Declaració Universal dels Drets dels Pobles*, la qual assenta les bases per a la defensa del dret a la llibertat de tots els pobles del món.

La caiguda del mur de Berlín:

l'inici d'una nova onada autodeterminista

A final del segle xx, l'exercici del dret a l'autodeterminació comença a abandonar el marc de la descolonització de forma exclusiva, que coincideix amb una important etapa de processos autodeterministes, fruit de l'enfonsament del bloc soviètic. La caiguda del mur de Berlín, el 1989, comporta la posterior reunificació d'Alemanya, i l'enfonsament de l'URSS significa en un primer moment, el 1990, la recuperació de la independència de les repúbliques bàltiques (Estònia, Letònia i Lituània) i la creació de dotze nous estats més el 1991 (Armènia, l'Azerbaidjan, Bielorússia, Geòrgia, el Kazakhstan, el Kirguizistan, Moldàvia, Rússia, el Tadjikistan, el Turkmenistan, Ucraïna i l'Uzbekistan). El 1993 Txecoslovàquia se segrega pacíficament en dos estats: Txèquia i Eslovàquia.

En contraposició a tots aquests processos, el desmantellament de Iugoslàvia deriva en la darrera guerra en territori europeu. El conflicte dels Balcans és provocat per la negació del dret a l'autodeterminació per part de la majoria sèrbia, que controla l'Estat, a la resta de nacions que l'integren: Bòsnia-Herzegovina, Croàcia, Eslovènia i Macedònia, les quals assolixen finalment la seva independència de manera més o menys incruenta entre el 1992 i el 1993.

El nou mapa dels Balcans conclou temporalment –a l'espera de la definició definitiva de l'estatus polític de Kosovo– el maig del 2006 amb un referèndum d'autodeterminació a través del qual la república de Montenegro s'independitza de Sèrbia. El cas de Montenegro és especialment rellevant, ja que per primera vegada la Unió Europea (UE) s'implica en un procés d'autodeterminació dins el vell continent i fixa a través d'un protocol les condicions per validar l'accés a la independència: una participació superior al 50%

del cens i un percentatge favorable a l'emancipació superior al 55% dels vots emesos. D'aquesta manera, ens trobem davant un precedent històric a Europa que pot obrir el camí a molts pobles i nacions sense estat en el marc de la UE.

Fora d'Europa cal destacar el procés d'autodeterminació iniciat al Quebec. Aquesta nació francòfona amb estatus de província canadenc ha celebrat ja dos referèndums d'autodeterminació, els quals finalitzen amb la victòria dels partidaris a mantenir-se dins l'estat del Canadà, tot i que els postulats sobiranistes cada cop tenen més suport (40,44% el 1980 i 49,42% el 1995).

Altres referèndums d'autodeterminació que han tingut lloc recentment són el de Nevis, al Carib (1998) i el de Timor Oriental (1999), territoris que s'han independitzat a través de l'exercici del dret a l'autodeterminació de la Federació de Saint Christopher i Nevis i d'Indonèsia, respectivament. Al marge d'aquest fet, cal fer esment del referèndum d'autodeterminació de Nova Caledònia, illa sota administració francesa, previst pel 2014.

El 2000 té lloc, a Ginebra, la Primera Conferència Internacional sobre el Dret a l'Autodeterminació, organitzada per l'ONU, en el marc de la qual representants de pobles i nacions minoritzats, experts, membres de l'ONU i representants d'ONG debaten entorn del paper de l'ONU en els processos d'autodeterminació i el paper d'aquest dret com a garant de la justícia, la llibertat i la democràcia.

A Catalunya, aquesta nova onada autodeterminista de final del segle xx dona un nou impuls a l'esquerra independentista. El 1989 el Parlament de Catalunya aprova en una comissió parlamentària una resolució, a proposta d'Esquerra, que afirma que Catalunya no renuncia al dret a l'autodeterminació. I el 1998 el mateix Parlament ratifica per primera vegada en un plenari el dret a l'autodeterminació de Catalunya. Al mateix temps, Esquerra aprova en el seu 19è Congrés Nacional, celebrat a Barcelona el 1993, la Declaració Ideològica vigent, en què fixa com a objectiu irrenunciable la independència nacional dels Països Catalans.

L'ALE i la CONSEU: les bases per a la construcció de l'Europa dels pobles

Les forces polítiques que lluiten per la independència dels seus pobles es troben sovint mancades de referents internacionals, ja que les principals organitzacions polítiques d'aquest àmbit (Internacional Socialista, Internacional Liberal, Internacional Demòcrata de Centre...) estan formades de manera pràcticament exclusiva per partits d'àmbit estatal, refractaris al dret a l'autodeterminació. Davant aquest buit, apareix al darrer quart del segle xx una primera iniciativa, en l'àmbit europeu, per articular les organitzacions independentistes i d'esquerres que defensen el dret a l'autodeterminació dels pobles.

El 1974 se signa a Brest un document que advoca per la lluita conjunta dels pobles i nacions sense estat d'Europa per defensar el dret a l'autodeterminació en el que representa el primer intent de coordinar les lluites d'alliberament nacional. L'anomenada *Carta de Brest* és impulsada per la Union Démocratique Bretonne (UDB) i aconsegueix aglutinar al seu voltant diverses organitzacions de l'esquerra independentista de tradició marxista: Irish Republican Movement (IRM) —que agrupa el Sinn Féin i l'Official IRA—, Union do Povo Galego (UPG), Eusko Herriko Alderdi Sozialista (EHAS), Cymru Goch (CG), Esquerra Catalana dels Treballadors (ECT), Partit Socialista d'Alliberament Nacional –provisional (PSAN-p)— i Luta Occitana (LOC).

El juny de 1979, amb motiu de la convocatòria de les primeres eleccions per sufragi universal directe al Parlament Europeu, diversos partits de nacions sense estat redacten la *Carta de Cooperació per a la Construcció de l'Europa de les Nacions*, coneguda com a *Carta de Brussel·les*. Aquesta carta és el precedent de la *Declaració de Bastia* (agost 1979), document que reafirma la necessitat de crear una opció política comuna de les organitzacions dels pobles minoritzats de la Comunitat Econòmica Europea (CEE) per tal de coordinar-se.

L'entrada al Parlament Europeu de representants de les organitzacions signatàries de la *Declaració de Bastia* permet crear una estructura estable a

Brussel·les que desemboca en el naixement de l'Aliança Lliure Europea (ALE) [European Free Alliance (EFA)], el 1981, impulsada per la Volksunie, Elsass-Lothringischer Volksbund, Partei der Deutschsprachigen Belgier, Unione di Populu Corsu, Strollad ar Vro, Fryske Nasjonale Partij i, a títol d'observador, Convergència Democràtica de Catalunya, que no n'arriba a ser mai membre de ple dret, en optar el 1987 per vincular-se al Grup Liberal del Parlament Europeu.

L'ALE es defineix com una organització internacional de partits que advoquen per una Europa de pobles lliures i solidaris fonamentada en el principi de subsidiarietat. L'ALE pren com a principals objectius la defensa dels drets humans i dels pobles, la construcció d'una societat justa i solidària, amb polítiques que promoguin el progrés, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, la defensa de la democràcia —rebutjant qualsevol tipus de violència—, la defensa i salvaguarda de la diversitat cultural i lingüística d'Europa i del medi ambient, i el desenvolupament sostenible.

Esquerra ingressa a l'ALE el 1987, en el context de les primeres eleccions al Parlament Europeu celebrades a l'Estat espanyol, que entra a formar part de la CEE un any abans.

Paral·lelament, el 1986 se celebra a Barcelona la primera cimera de la Conferència de Nacions Sense Estat d'Europa Occidental (CONSEO), un fòrum de debat de partits independentistes i organitzacions cíviques i culturals de l'Europa occidental impulsat pel Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals (CIEMEN), amb l'objectiu comú de defensar una Europa respectuosa amb la seva diversitat nacional, lingüística i cultural i, consegüentment, amb els drets col·lectius que en constitueixen la base. Amb la caiguda del mur de Berlín i l'enfonsament del bloc soviètic, la CONSEO amplia el seu marc territorial, i hi inclou també els pobles i nacions minoritzades de l'Europa oriental. Per aquest motiu, el 1990 la CONSEO va passar a anomenar-se Conferència de Nacions Sense Estat d'Europa (CONSEU).

Tant l'ALE com la CONSEU observen que el principal escull en l'exercici del dret a l'autodeterminació rau en el fet que l'*statu quo* de la política internacional sols el considera aplicable en aquells països amb consideració oficial de colònia o en aquells altres en què la gran separació geogràfica de la metròpoli evidencia la seva condició colonial. Així, doncs, moltes nacions sense estat veuen entorpidida la possibilitat d'acollir-se al dret a l'autodeterminació com a conseqüència de la dificultat de trobar una convenció que aclareixi a quin col·lectiu concret és aplicable. A aquest fet, cal afegir-hi les dificultats de les institucions internacionals de participar en els conflictes endògens d'un estat com a conseqüència del principi de no-intervenció en els afers interns, mantingut paradoxalment en nom del dret a l'autodeterminació.

Per tal de pal·liar aquesta mancança sobre la concreció del concepte possible, la CONSEU aprova en la seva segona cimera, celebrada el 1990 a Barcelona, la **Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles**, que actualitza a la tercera cimera, celebrada el 1998 també a Barcelona. Aquesta declaració es crea com a pauta per a la construcció i vertebració de sistemes democràtics, i amb la voluntat que esdevingui un complement de la *Declaració Universal dels Drets Humans* redactada per l'ONU, la qual se centra bàsicament en la definició dels drets de l'individu.

El 2004 a Barcelona, l'ALE es constitueix oficialment com a partit polític europeu. En aquesta mateixa assemblea s'aprova el **Manifest Electoral de l'ALE** per a les eleccions europees d'aquest any, titulat *Sobirania, justícia social i subsidiarietat. Cap a l'Europa de la diversitat*, amb la voluntat de difondre un nou model de construcció europea basat en la representativitat democràtica de tots els pobles i nacions que la configuren com a via per entendre l'estat del benestar i la sostenibilitat.

Més informació

www.e-f-a.org

www.ciemen.org/conseu6.htm

www.fodca.catalunyaonline.com

**DECLARACIÓ
UNIVERSAL DELS
DRETS COL·LECTIUS
DELS POBLES**

BARCELONA 1990/1998

PREÀMBUL

Considerant els progressos aconseguits, particularment des de fa dos-cents anys, a partir de la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà, en la presa de consciència sobre la igualtat de totes les persones humanes;

Considerant que una de les grans aportacions a la comprensió d'aquesta igualtat ha estat el reconeixement de la diferència dels éssers humans per raó de la llengua, cultura, pertinença a un poble concret, etc. com ho va proclamar la Declaració Universal dels Drets Humans, proclamada per l'ONU el 1948;

Considerant que els drets individuals a la igualtat i a la diferència només poden trobar el seu ple acompliment dins el marc dels pobles concrets amb relació a un dels quals cada persona s'identifica;

Considerant que cada poble és el subjecte exclusiu dels seus propis drets col·lectius i inalienables a la igualtat i a la diferència;

Considerant que la Carta de l'ONU ha afirmat i reconegut, en el seu article 1.2, la necessitat de «desenvolupar entre les nacions relacions amistoses fundades en el principi de la igualtat dels drets dels pobles i dels seus respectius drets a disposar d'ells mateixos»;

que altres textos de l'ONU, com els diversos Pactes Internacionals relatius als drets polítics, socials, econòmics, culturals, etc. precisen més l'abast dels drets col·lectius;

que documents en curs de discussió al si de la mateixa ONU, com la Declaració sobre els Drets dels Pobles Indígenes, ens porten a interpretar, per copsar-ne el seu ple sentit, tots els drets individuals a la llum dels drets col·lectius;

Considerant que, en aplicació d'aquests principis, nombrosos pobles poden no tan sols exercir el seu dret a l'autodeterminació i prendre en les seves mans la sobirania i la independència que els correspon, sinó també poden aprofundir la seva cohesió interna i la seva solidaritat amb els altres pobles;

Constatant, amb tot, que els drets col·lectius afirmats així no han pogut ser encara reconeguts i portats a la pràctica en el conjunt dels pobles, i que perduren sobre el planeta conflictes i afrontaments derivats de la negació i de la limitació en l'exercici d'aquests drets;

Constatant que les esmentades situacions tenen efectes jurídics i polítics en l'organització de la societat humana que institucionalitzen, en el dret internacional, desigualtats i discriminacions entre els pobles, i que aquesta organització es troba, essencialment, a la mercè dels poders estatals constituïts i dels organismes que ells creen i controlen;

Considerant que els estats constituïts monopolitzen les relacions entre els pobles, tot atorgant-se el poder de fixar-los els nivells de participació en la vida internacional, malgrat que els pobles siguin els únics subjectes i font de drets en totes les dimensions col·lectives;

Considerant que per assegurar i mantenir la seva dominació sobre àrees geogràfiques determinades i conservar el seu monopoli de decisió en les relacions internacionals, els poders estatals constituïts imposen models institucionals que confonen la ciutadania i la nacionalitat, i es permeten, d'aquesta manera, sigui de vetar la mateixa existència de pobles, sigui de sotmetre'ls, mitjançant diversos estatuts jurídics (que porten noms com autonomia, regionalització, descentralització i altres), a limitacions de sobirania o a situacions de dependència;

Constatant que, aquests últims anys, la societat civil ha elaborat diverses propostes per promoure el reconeixement dels drets dels pobles, en particular d'ençà de la proclamació de la Declaració dels Drets dels Pobles, publicada a Alger el 1976,

Constatant, tanmateix, que les diverses iniciatives fetes en aquesta direcció acostumen a admetre, encara, restriccions als drets col·lectius dels pobles en condicionar-los al manteniment de les estructures estatals vigents, en especial per mitjà de la noció de minoria;

Considerant que per iniciar una nova etapa en la construcció de la convivència i de l'entesa entre els pobles i per contribuir, d'aquesta manera, a bastir una pau justa i universal, i en conseqüència duradora i per a tothom, és indispensable definir, intrínsecament i completament, els drets col·lectius dels pobles i marcar pautes per exercir-los, més enllà de les seves situacions actuals polítiques i jurídiques,

L'Assemblea General de la «Conferència de les Nacions sense Estat d'Europa» (CONSEU) proposa a tota la humanitat, amb la col·laboració dels seus organismes internacionals competents, que adopti i garanteixi la realització de la següent Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles.

PRELIMINARS

L'absència d'una definició universalment admesa del concepte de poble posa en evidència que no es tracta d'un concepte estàtic sinó dinàmic. La història mostra que certes comunitats humanes, reconegudes com a pobles, han aparegut i desaparegut, o han ressorgit després en l'escena internacional amb altres noms. No obstant això, les evolucions o regressions de les comunitats humanes o dels pobles no poden, de cap manera, basar els graus d'acceptació, de negació o limitació del respecte a causa dels drets col·lectius i individuals de les persones que els componen. Els drets dels pobles mantenen sempre, objectivament, la mateixa i pròpia identitat. Correspon a les comunitats humanes d'erigir-se, en el curs de la història, en pobles i, per tant, d'esdevenir subjectes dels drets col·lectius. Dins aquestes coordenades, la present Declaració té la finalitat de definir els drets col·lectius dels pobles i, mitjançant el seu articulats, de precisar el mateix concepte de poble.

TÍTOL I. DELS POBLES I NACIONS

Article 1

Qualsevol col·lectivitat humana que tingui referències comunes a una cultura i a una tradició històrica pròpia, desenvolupades en un territori geogràficament detectable o en altres àmbits, constitueix un poble.

Article 2

Qualsevol poble té el dret d'identificar-se com a tal. Cap més instància no el pot substituir per a definir-lo.

Article 3

Qualsevol poble té el dret d'afirmar-se com a nació. L'existència d'una nació es manifesta a través de la voluntat col·lectiva dels seus membres a autoorganitzar-se políticament i institucionalment.

Article 4

Qualsevol poble gaudeix, d'una manera imprescriptible i inalienable, dels drets col·lectius i de les prerrogatives enunciades en la present Declaració.

TÍTOL II. DELS DRETS NACIONALS DELS POBLES

Article 5

Qualsevol poble té el dret a existir lliurement, sigui quina sigui la seva dimensió demogràfica.

Article 6

Qualsevol poble té el dret permanent a autodeterminar-se d'una manera independent i sobirana.

Article 7

Qualsevol poble té el dret a autogovernar-se en conformitat amb les opcions democràtiques preses pels seus membres.

Article 8

1. Qualsevol poble té el dret al lliure exercici de la seva sobirania en la integritat del propi territori.
2. Qualsevol poble que hagi estat expulsat del seu territori té el dret de retornar-hi, d'establir-s'hi i d'exercir-hi la seva sobirania, tot respectant els drets de les persones eventualment presents en aquest mateix territori que pertanyen a altres pobles.
3. Qualsevol poble que sigui objecte d'una divisió a conseqüència d'una partició territorial interestatal o intraestatal, té el dret a recuperar la seva unitat territorial, política i institucional.

4. Qualsevol poble itinerant que ha desenvolupat històricament la seva consciència nacional d'acord amb aquesta forma d'existència té el dret de gaudir de les garanties per a la seva lliure circulació.

Article 9

1. Qualsevol poble té el dret a expressar i desenvolupar la seva cultura, la seva llengua i les seves normes d'organització. Per fer-ho, té el dret de dotar-se de les pròpies estructures polítiques, jurídiques, educatives, de comunicació i d'administració públiques, i d'altres que li convinguin, en el marc de la seva sobirania.
2. Qualsevol poble que es trobi en les condicions assenyalades en l'article 8.2, o sigui víctima d'altres decisions que el divideixin arbitràriament, té el dret a restablir la seva unitat lingüística, cultural i les restants prerrogatives que li són pròpies i el distingeixen.

Article 10

Qualsevol poble té el dret a disposar dels recursos naturals del propi territori i, si es dóna el cas, de les aigües territorials que s'hi inclouen, i de valoritzar-los per al desenvolupament, progrés i benestar dels seus membres, tot respectant les disposicions dels articles 16, 17 i 18 de la present Declaració, referits a les exigències ecològiques i solidàries.

TÍTOL III. DELS DRETS INTERNACIONALS DELS POBLES

Article 11

Tots els pobles són i romanen lliures i iguals en dret, sigui quina sigui la naturalesa de les relacions internacionals que triïn.

Article 12

Qualsevol poble té el dret a ser plenament reconegut com a tal en el concert de les nacions i a participar, en paritat de veu i de vot, en les tasques i decisions de tots els organismes internacionals representatius de les diferents voluntats sobiranes.

Article 13

Qualsevol poble té el dret a establir lliurement, amb cada un dels altres pobles, les relacions que convinguin a totes dues parts i en la forma que, conjuntament, hagin escollit.

Article 14

Qualsevol poble té el dret a unir-se a altres pobles, amb formes confederatives o semblants, tot mantenint el dret de trencar lliurement i unilateralment els acords, sense perjudici dels drets dels altres pobles.

Article 15

Qualsevol poble té el dret a beneficiar-se, equitativament, dels recursos naturals del nostre planeta i de l'univers, dels avenços tecnològics, del progrés científic i de l'equilibri ecològic, i de tots els altres factors que constitueixen el patrimoni comú de la humanitat.

Article 16

Qualsevol poble té el dret a la solidaritat, que comporta la mútua cooperació entre els pobles, el reconeixement explícit de les identitats que els distingeixen, l'aplicació dels principis d'equitat i de reciprocitat, els intercanvis de les riqueses naturals, dels avenços tecnològics i dels progressos econòmics i socials, i d'altres béns que són compartibles.

Article 17

Qualsevol poble té el dret a impedir la utilització de les riqueses naturals i dels avenços tecnològics per a finalitats que condicionen o posen en perill la salut i la seguretat d'altres pobles o que comprometen l'equilibri ecològic del medi ambient.

Article 18

Qualsevol poble té el dret a la legítima recuperació dels seus propis béns així com a una reparació adequada, si és espoliat, completament o parcialment, de les seves riqueses naturals o malmès en la seva sobirania o en l'equilibri del medi ambient que l'afecta.

Article 19

Qualsevol poble té el dret de recurs directe davant de les jurisdiccions internacionals. Els responsables d'aquestes jurisdiccions han de ser escollits democràticament per representants elegits de tots els pobles. Els seus àrbitres han de ser seleccionats i acordats per les parts en litigi.

TÍTOL IV. DELS DRETS DELS MEMBRES DELS POBLES

Article 20

Qualsevol persona que visqui o no al seu propi poble té el dret a exercir plenament els drets individuals reconeguts per les diverses declaracions, convencions i pactes internacionals, en la perspectiva i el context dels drets col·lectius enumerats en la present Declaració.

TÍTOL V. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Article 21

Conformement a les normes del dret internacional, que s'han de completar amb els principis de la present Declaració, qualsevol poble que sigui privat, per la força o per la constricció, d'un dels seus drets col·lectius, té el dret a la resistència, si li cal, usant els mitjans necessaris per a la seva legítima defensa fins a l'obtenció del seu restabliment íntegre.

Article 22

Qualsevol poble, fins i tot el que sigui reconegut com a tal, en la mesura que sigui sotmès a polítiques de simple tutela o a altres formes de minorització, que es tradueixen sempre en formes de discriminació o de colonització, sota les seves diverses expressions, té el dret de posar en pràctica els mateixos mitjans i recursos assenyalats a l'article 21 per recuperar la seva sobirania i el ple exercici dels drets que pertanyen a tots els pobles sense distinció.

TÍTOL VI. CLÀUSULES FINALS

Articles 23

L'aplicació de la present Declaració implica la desaparició de totes les situacions i disposicions negatives o limitatives dels drets col·lectius dels pobles i la caducitat de totes les normes jurídiques estatals o internacionals que no els tinguin en compte o els agredeixin.

Article 24

Els signataris d'aquesta Declaració es comprometen a actuar per tal que siguin reconeguts tots els pobles i els drets col·lectius que els corresponen, per part dels organismes internacionals competents, i a actuar també perquè cada poble aconsegueixi en aquests organismes la seva pròpia representació. Els organismes així reestructurats tindran la incumbència de garantir el respecte als drets col·lectius dels pobles definits en la present Declaració i d'intervenir, mitjançant els tribunals democràtics de justícia que calgui instituir, per resoldre les violacions que puguin colpir-los.

Barcelona, primera edició, aprovada per la II Cimera de la CONSEU,
el 27 de maig de 1990.

Barcelona, segona edició, posada al dia en la III Cimera de la CONSEU,
el 22 de novembre de 1998.

València, proclamada públicament, el 24 d'abril de 1999.

**MANIFEST
ELECTORAL
DE L'ALIANÇA
LLIURE EUROPEA**

BARCELONA 2004

SOBIRANIA, JUSTÍCIA SOCIAL, SUBSIDIARIETAT. CAP A UNA EUROPA DE LA DIVERSITAT

L'Aliança Lliure Europea (ALE) ha estat defensat durant dècades els drets de les nacions sense estat, pobles i regions. La legitimitat democràtica fa que la nostra causa sigui imparabile. A fi d'assolir plenament els nostres drets històrics i millorar el benestar dels nostres ciutadans així com les economies dels nostres països, necessitem estar plenament representats a Europa.

S'ha acabat l'era dels estats nació sobirans. Però rebutgem una Unió Europea monolítica com a substitut, amb el poder només en mans dels estats més grans. El repte és ara assolir una participació més àmplia de tots els pobles. La nostra lluita política es basa a aconseguir una descentralització política que condueixi a majors graus d'autogovern i al reconeixement de les identitats particulars.

En aquestes eleccions l'ALE farà campanya a favor d'una millor representació dels nostres països a Europa. Treballem en dos fronts. Els nostres representants polítics estan compromesos amb polítiques progressistes que millorin les condicions socials, la qualitat de vida i la redistribució de la riquesa. També defensem aferrissadament el principi de desenvolupament sostenible com a base per millorar la qualitat de vida en un medi sa. La nostra ideologia coincideix amb el desig de construir un món millor per a les generacions presents i futures. Però la situació constitucional dels nostres països fa que no tinguem un nivell adequat de representació a Europa. Correm el risc de quedar-nos enrere quan Europa pren decisions vitals que afecten el nostre futur. Això no és democràtic i treballem per reformar-ho. I ho fem des de tots els nivells de govern, nacional, estatal i europeu.

L'ALE agrupa nacions sense estat i entitats territorials amb un forta identitat que volen tenir veu a Europa. Aquests són els nostres partits membres:

- Bloque Nacionalista Galego
- Chunta Aragonesista
- Esquerra Republicana de Catalunya
- Eusko Alkartasuna
- Fryske Nasjonale Partij
- Libertà Emiliana–Nazione Emilia
- Liga Fronte Veneto
- Ligue Savoisiene
- Lithuanian Polish People's Party
- Mebyon Kernow
- Mouvement Région Savoie
- Partei der Deutschsprachigen Belgier
- Partido Andalucista
- Partit Occitan
- Partito Sardo d'Azione
- Partitu di a Nazione Corsa
- Plaid Cymru–The Party of Wales
- Rainbow–Vinozhito
- Ruch Autonomii Slaska
- Scottish National Party
- Slovenska Skupnost
- Spirit
- Union Démocratique Bretonne
- Union du Peuple Alsacien
- Union für Südtirol
- Union Valdôtaine
- Unitat Catalana

Partits observadors:

- Eusko Alderdi Jeltzalea–Partido Nacionalista Vasco
- Madarska Federalisticka Strana

- Partit Socialista de Mallorca i Menorca–Entesa Nacionalista
- Svaz Moravanu
- Transilvanian Party

En el període 1999-2004 els nostres nou eurodiputats (escocesos, gal·lesos, flamenc, basc, gallec, català i andalús) han estat treballant intensament al Parlament Europeu.

Amb el vostre vot continuarem liderant els debats següents al Parlament:

- Cal simplificar i democratitzar les institucions europees en una estructura bicameral: el Parlament Europeu (escollit directament per la ciutadania europea) i un Consell o Senat (integrat per representants de les entitats territorials amb autogovern). Aquest Senat, successor del Consell però transformat en cambra territorial, seria colegislador juntament amb el Parlament. Aquest nomenaria la Comissió i podria dur a terme mocions de censura. Aquesta estructura facilitaria el procés d'ampliació interna mitjançant l'autodeterminació. Mentre això no arribi, l'ALE treballarà per la plena participació dels nostres governs al Consell de Ministres. El nostres països també haurien de tenir accés al Tribunal de Justícia.
- Pluralisme constitucional: els diferents nivells de govern (Unió Europea, estats membres, països amb autogovern, regions, ciutats, etc.) han de tenir diferents àmbits de competència i han d'interactuar de manera cooperativa i sense jerarquia. Això crearia una xarxa de governança.
- Totes les llengües tenen el dret a ser reconegudes a nivell europeu, sense cap diferenciació artificial entre llengües estatals i altres llengües. L'ALE promourà un reconeixement ple de la diversitat cultural i lingüística europea així com la igualtat de totes les llengües. Per aconseguir-ho, l'ALE treballarà per establir instruments legals vinculants i assignar recursos per la promoció, el desenvolupament i la normalització de les llengües europees minoritzades.

- d. El control i la gestió dels fons estructurals ha de recaure a mans dels governs subestats.
- e. Cal desenvolupar la cooperació interregional i transfronterera sense interferències dels estats. Així mateix, cal desenvolupar les euroregions.
- f. Totes les polítiques de la Unió Europea han de fomentar la solidaritat, la igualtat i el benestar de tots els ciutadans i ciutadanes. L'ALE està compromesa amb la cohesió social i l'estat del benestar. Considerem necessari l'establiment a nivell europeu d'estàndards socials mínims.
- g. Cal fomentar la plena ocupació i l'harmonització dels drets dels treballadors i treballadores, que s'han vist retallats per les polítiques neoliberals.
- h. Cal fomentar la igualtat en drets i posar fi a les discriminacions per raó d'origen ètnic, gènere, religió, llengua, edat o orientació sexual.
- i. Cal una transformació radical de la PAC (Política Agrícola Comuna). Els grans productors agrícoles acaparen gran part del pressupost comunitari. Cal dirigir els recursos vers els petits productors, explotacions familiars i comunitats de pescadors, i garantir la vitalitat i el futur de les comunitats rurals. Cal fomentar l'agricultura sostenible i extensiva per contrarestar les amenaces a la qualitat alimentària.
- j. En termes de protecció del medi ambient, recolzem el principi «qui paga mana». Cal racionalitzar l'ús dels recursos hídrics tot evitant posar obstacles al curs natural d'aquest recurs vital. És hora d'eradicar l'energia nuclear. És perillosa i segueix un model centralitzat de creació i distribució. La inversió en energies renovables millorarà el nostre medi ambient i ajudarà les economies locals a millorar el control sobre els seus propis recursos.
- k. Recolzem una política exterior comuna per a la Unió Europea. Seguretat, defensa i diplomàcia han de trobar-se en una instància comuna europea

que promogui un món multipolar unit contra la guerra, la fam i les injustícies, les principals causes dels conflictes.

l. La Unió Europea hauria d'actuar com a pacificador quan emergeixin conflictes dins i fora de les seves fronteres.

m. Cal fer més transparentes i obertes les actuacions de la Unió Europea.

Tenim una visió harmònica d'Europa, composada per diversos pobles que cooperen solidàriament. Volem protegir la nostra rica diversitat tot traient profit d'allò que una unió més gran ens pot oferir. L'eina política per aconseguir-ho és la subsidiarietat, que ens ha de permetre acostar la presa de decisions a la ciutadania. Necessitem una distribució justa i flexible de responsabilitats sota la bandera de la sobirania compartida. Cal construir un sistema interconnectat en què tothom hi tingui paraula. Proposem una cooperació efectiva entre la Unió Europea i els estats i altres entitats amb autogovern que respecti el principi de l'autodeterminació.

La nostra prioritat és la defensa dels dret dels ciutadans i ciutadanes europeus a determinar el seu propi futur així com a viure en una societat pacífica, democràtica i diversa.

I. L'EUROPA DE LA DIVERSITAT (UNA EUROPA MULTICULTURAL DE POBLES, LLENGÜES I IDENTITATS)

La Unió Europea necessita integrar en el seu marc institucional la realitat de les entitats territorials amb poders polítics i legislatius. Ser un estat no pot ser l'única condició per obtenir representació política a nivell europeu. L'ampliació, que comporta l'accés de més d'una desena de nous estats membres, la majoria dels quals són països petits, reforçarà encara més aquesta contradicció. Si l'única garantia per a l'existència política a nivell europeu és l'«estatalitat», l'única possibilitat que ens queda a les nacions sense estat per ser reconegudes a Europa és la independència.

La Unió Europea ha de reconèixer i posar en pràctica la «unitat en la diversitat», respectant la realitat dels seus pobles i, en particular, les nacions sense estat i les regions amb trets propis com ara llengua, història, característiques socials i econòmiques i aspiracions polítiques. La Unió Europea ha de superar la mentalitat i les pràctiques centralistes i tecnocràtiques dels estats, predominants encara en l'arena política europea.

Un reconeixement més ampli de la diversitat lingüística de les nacions sense estat i regions és essencial per respectar plenament idiomes diferents als oficials. En essència, això implicaria per part de la Unió Europea l'acceptació dels idiomes reconeguts com a oficials pels estats membres i les seves nacions internes o regions al mateix nivell que les llengües oficials de la Unió Europea. Les polítiques europees també han de respectar l'especificitat cultural dels mitjans de comunicació de les nacions sense estat.

II. L'EUROPA DELS CIUTADANS (DEMOCRÀCIA, DIMENSIÓ SOCIAL, DRETS)

Noves formes de participació popular i de reforç democràtic

Cal reforçar la participació democràtica. Per això, proposem les mesures següents:

- Promoure formes directes de participació més enllà de la participació en eleccions: referèndums, assemblees, etc.
- Encoratjar la participació ciutadana a tots els nivells.
- Desenvolupar sistemes educatius que promoguin la implicació en els afers públics.
- Posar sota control les activitats dels grups de pressió.
- Garantir que els mitjans de comunicació, particularment els públics, siguin receptius i reflecteixin la naturalesa plural de la societat.
- Promoure sistemes electorals que garanteixin que els parlaments siguin com més representatius millor.
- Accés directe a la informació per a totes les iniciatives ciutadanes relacionades amb Europa.
- Reconèixer la importància de les ONG i la societat civil en general per a la preparació de les lleis.

El model social europeu

El model social europeu ha de ser la pedra de toc del model europeu de societat, basat en la solidaritat, la plena ocupació amb treballs de qualitat en unes condicions sanes i segures i l'accés universal a serveis d'interès general.

Caldria establir, a nivell europeu, objectius quantitius i qualitius vinculants. S'ha de dur a terme un pacte europeu per l'estabilitat social, un gran acord per la plena ocupació, el benestar social, l'equitat i la sostenibilitat ecològica. Proposem, com a part d'aquest pacte, l'establiment d'uns límits mínims per a cada país pel que fa al percentatge del PIB dedicat a benestar i serveis socials.

Per un món en pau

Rebutgem qualsevol forma d'agressió o violència com a mitjà per imposar determinats valors. Els mitjans no violents i el diàleg són les eines adequades per resoldre conflictes.

La prevenció de conflictes i la pau durable requereix una balança més justa en el comerç internacional i el desenvolupament sostenible. La Unió Europea s'ha d'alinejar amb els països en desenvolupament en les negociacions de l'Organització Mundial del Comerç.

Per avançar vers un món més just i pacífic caldria establir un codi de conducta vinculant sobre el tràfic d'armes i també per evitar l'explotació dels recursos per part de les multinacionals.

La prioritat ha de ser l'eradicació de la pobresa.

III. PER A UNA CONSTITUCIÓ EUROPEA

Cap a una Europa dels pobles i les nacions

Fins ara, la Unió Europea s'ha basat exclusivament en els estats membres, que són extremament reacis a cedir sobirania vers una entitat política europea. A més, les grans diferències entre estats membres quant a mida i població no faciliten una coordinació efectiva entre ells.

Tot i que la direcció actual del procés d'unitat europea no és el més adequat, el nostre partit vol treballar dins les institucions existents per influir, participar i utilitzar totes les oportunitats a fi d'empènyer la Unió Europea cap a la direcció que volem.

Les institucions haurien de ser reformades d'acord amb els criteris següents:

- Millorar el paper de les nacions internes i de les regions dins les institucions. Cal que estiguin representades al Consell de Ministres.
- Aplicar efectivament el principi de subsidiarietat, en el sentit que tot allò que pugui fer la institució més propera a la ciutadania no ho faci una altra d'àmbit superior.
- Facilitar la cooperació interterritorial i transfronterera entre els països de la Unió, amb fronteres que són resultat de la història i no reflecteixen els vincles naturals, econòmics o culturals que els puguin unir.

— Avançar vers un únic sistema electoral per al Parlament Europeu que respecti la proporcionalitat i la representació directa dels pobles i les nacions.

L'actual procés constitucional

L'Aliança Lliure Europea és favorable a la idea d'una constitució per a la Unió Europea. És essencial per avançar vers un sistema de governança democràtic i transparent dins la Unió que respecti els drets humans (inclòs el dret a l'autodeterminació) i el principi de subsidiarietat, tot garantint que les decisions siguin preses tan a prop com sigui possible dels ciutadans i ciutadanes.

Des d'un punt de vista democràtic, el projecte de constitució elaborat per la Convenció Europea representa un avenç real respecte de l'actual embolic de tractats que defineixen la Unió i els seus poders. Valorem de manera especialment positiva la inclusió de la Carta dels Drets Fonamentals com a part integrant de la Constitució. La incapacitat de la Conferència Intergovernamental per adoptar el text de la Convenció és una passa enrere en el camí cap a una reconstrucció més coherent de la Unió.

Però també hi ha defectes en el projecte de constitució. Per a les nacions sense estat, fins i tot aquelles dotades d'importantes prerrogatives d'autogovern, hi va haver poquíssimes oportunitats per participar en la Convenció.

IV. UN PLANETA MÉS SEGUR PER ALS NOSTRES FILLS I FILLES

La sostenibilitat (mediambiental, cultural i lingüística) es troba al cor de la nostra estratègia política.

Construint comunitats sostenibles en una Europa sostenible

La Unió Europea hauria de promoure zones i regions lliures d'OGM (organismes modificats genèticament) així com una legislació estricta sobre etiquetatge i traçabilitat. Gairebé el 90% de la població europea és contrària als OGM. Per tant, no és només una qüestió de seguretat alimentària, sinó també del nostre dret democràtic a escollir què mengem i a ser posats per davant dels beneficis.

La lluita contra el canvi climàtic ha esdevingut un exemple concret d'àmbit en què Europa pot exercir el seu lideratge. La campanya contra l'escalfament global té amples implicacions més enllà dels efectes sobre el futur de les polítiques europees d'energia i transports. Per exemple, l'elevada dependència de l'economia nord-americana dels combustibles fòssils va fer del control dels recursos energètics, sobretot del petroli, un factor decisiu per a l'atac dels EUA a l'Iraq. Europa continua liderant l'aplicació del Protocol de Kyoto, sense comptar amb els EUA (el major emissor de CO²), que va refusar adherir-s'hi.

L'ALE adopta una posició contrària a l'energia nuclear i promou a nivell europeu l'abandonament gradual d'aquest tipus d'energia. L'estalvi energètic, les energies renovables i l'eficiència energètica són el futur per a la societat europea.

Amb més d'1,2 bilions de persones que sobreviuen amb menys d'un euro al dia necessitem urgentment assolir els Objectius del Mil·lenni de les Nacions Unides i els compromisos de Johannesburg. Combatre la pobresa i la fam, universalitzar l'educació primària, reforçar el paper de la dona i fer accessibles els serveis de salut a tothom són qüestions essencials per assolir la pau i la justícia.

Barcelona, 26 de març de 2004

